Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0002

"28. režīms": jauns tiesiskais regulējums inovatīviem uzņēmumiem

Eiropas Parlamenta 2026. gada 20. janvāra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par 28. režīmu: jauns tiesiskais regulējums inovatīviem uzņēmumiem (2025/2079(INL))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 225. pantu,

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 50. pantu un 114. panta 1. punktu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Regulu (EK) Nr. 593/2008 par tiesību aktiem, kas piemērojami līgumsaistībām (Roma I)[1],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 12. decembra Regulu (ES) Nr. 1215/2012 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Regulu (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Direktīvu 2009/102/EK uzņēmējdarbības tiesību jomā par viena īpašnieka sabiedrībām ar ierobežotu atbildību[4],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 14. jūnija

---

1 OV L 177, 4.7.2008., 6. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/593/oj.
2 OV L 351, 20.12.2012., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1215/oj.
3 OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj.
4 OV L 258, 1.10.2009., 20. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/102/oj.

direktīvu (ES) 2017/1132 attiecībā uz sabiedrību tiesību dažiem aspektiem[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/2121 (2019. gada 27. novembris), ar ko groza Direktīvu (ES) 2017/1132 attiecībā uz pārrobežu reorganizāciju, apvienošanos un sadalīšanu[6],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2025/25 (2024. gada 19. decembris), ar ko groza Direktīvas 2009/102/EK un (ES) 2017/1132 attiecībā uz digitālo rīku un procesu izmantošanas turpmāku paplašināšanu un modernizēšanu sabiedrību tiesību jomā[7],

– ņemot vērā Padomes 2001. gada 8. oktobra Direktīvu 2001/86/EK, ar ko papildina Eiropas uzņēmējsabiedrības statūtus darbinieku iesaistīšanas jomā[8],

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 28. maija paziņojumu "ES jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģija",

– ņemot vērā *Enrico Letta* 2024. gada 17. aprīļa ziņojumu "*Much More Than A Marke*t" (Daudz vairāk nekā tirgus),

– ņemot vērā *Mario Draghi* 2024. gada 9. septembra ziņojumu "Eiropas konkurētspējas nākotne",

– ņemot vērā Juridiskās komitejas atzinumu par ierosināto juridisko pamatu,

– ņemot vērā Reglamenta 47. un 55. pantu,

– ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A10-0269/2025),

A. tā kā uzņēmumi, it īpaši mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi, visā Savienībā pakļauti tiesiskajam regulējumam, kas dažādās dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgs; tā kā šī regulējuma daudzveidība un ar to saistītās izmaksas, ko rada orientēšanās nepazīstamā vidē, kavē uzņēmumu finansēšanu un izaugsmi Eiropas mērogā;

B. tā kā Komisija savā paziņojumā "ES jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģija" ir uzsvērusi, ka sadrumstalotība un zemākas izaugsmes perspektīvas mudina inovatīvus uzņēmumus meklēt

---

5 OV L 169, 30.6.2017., 46. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj.

6 OV L 321, 12.12.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/2121/oj.

7 OV L, 2025/25, 10.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/25/oj.

8 OV L 294, 10.11.2001., 22. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/86/oj.

finansējumu ārpus Eiropas;

C. tā kā globālā uzņēmējdarbības vide arvien vairāk prasa elastību, digitalizāciju un piekļuvi dažādiem tirgiem un talantu fondam, ko daudziem Savienības uzņēmumiem pašlaik ir grūti panākt regulējuma sarežģītības un nekonsekventu sistēmu dēļ;

D. tā kā Savienībai, rūpējoties par to, lai uzņēmumiem ir iespēja konkurēt ar vienlīdzīgiem noteikumiem, kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktā, ir jāpanāk Eiropas ilgtspējīga attīstība, kuras pamatā ir līdzsvarota ekonomiskā izaugsme un cenu stabilitāte, sociālā tirgus ekonomika ar augstu konkurētspēju, kuras mērķis ir panākt pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, kā arī vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu;

E. tā kā vienotu Eiropas uzņēmējdarbības tiesību sistēmu varētu efektīvāk panākt ne tikai ar atsevišķu Savienības leģislatīvu aktu, bet arī ieviešot noteikumu kopumu, kas darbojas līdzās katrā dalībvalstī spēkā esošajai valsts tiesību sistēmai, neradot papildu administratīvo vai finansiālo slogu vai cita veida šķēršļus uzņēmumu, jo īpaši MVU, attīstībai;

F. tā kā Savienība jau ir pieņēmusi tiesisko regulējumu attiecībā uz Eiropas uzņēmējsabiedrībām, Eiropas kooperatīvajām sabiedrībām un Eiropas ekonomisko interešu grupām; tā kā šīs uzņēmējdarbības formas tomēr nav piemērotas, lai jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi varētu efektīvāk darboties iekšējā tirgū;

G. tā kā, atvieglojot piekļuvi kapitālam un talantiem ar vienkāršota un vienota tiesisko regulējuma palīdzību, tiks uzlabota MVU, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu spēja konkurēt globālā mērogā, piesaistīt investīcijas un veicināt darbvietu radīšanu un sociālo kohēziju Savienībā;

H. tā kā ir jānodrošina skaidrība un juridiskā noteiktība Eiropas un ārvalstu investoriem, kas ļaus viņiem veikt pārrobežu investīcijas, vienlaikus izmantojot saskaņotus noteikumus;

I. tā kā MVU, jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem ir nepieciešama labāka piekļuve dažādiem kapitāla veidiem, pārrobežu mobilitātei, mērogojamībai, augstprasmīgiem darbiniekiem, zinātnes un pētniecības rezultātiem, tai skaitā datiem, publiskajam iepirkumam, aizsardzībai pret "iznīcinošiem iegādes darījumiem" un ilgtermiņa investīciju stratēģijām, lai gūtu panākumus iekšējā tirgū;

J. tā kā MVU, jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem, no kuriem daudzi ir sociālie uzņēmumi un uzņēmumi, ko dibinājuši jauni vai pirmreizējie uzņēmēji, ir būtiska loma inovācijas veicināšanā, sociālās kohēzijas veidošanā un ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes veicināšanā, tomēr tie bieži saskaras ar lielākām grūtībām piekļuvē finansējumam, tīkliem un specializētam atbalstam; tā kā sadarbība ar

universitātēm, pētniecības institūtiem un tehnoloģiju nodošanas birojiem var paātrināt procesu no laboratorijas līdz tirgum, atvieglot piekļuvi speciālajām zināšanām un infrastruktūrai, kā arī veicināt pētījumu rezultātu komercializāciju;

K. tā kā daudzi jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi Savienībā izstrādā revolucionāras tehnoloģijas; tā kā šādus jaunuzņēmumus un augošos uzņēmumus bieži vien iegādājas ārvalstu uzņēmumi, pirms tie sasniedz briedumu; tā kā šādu iegādes darījumu vērtība bieži vien nepārsniedz Savienībā piemērotās kontroles robežvērtības attiecībā uz apvienošanos;

L. tā kā MVU, kas ir būtiski Savienības konkurētspējas nodrošināšanai, it īpaši ģimenes uzņēmumi, saskaras ar pēctecības problēmām; tā kā darbinieku finansiālās līdzdalības modeļi var veicināt MVU, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu ekonomiskās perspektīvas, stimulēt talantus un novērst pēctecības trūkumu gadījumos, kad ģimenes pēctecība nav iespējama, un tādējādi atbalstīt ilgtermiņa stabilitāti un izaugsmi;

M. tā kā juridiskās noteiktības un paredzamības uzlabošana uzņēmumiem, kas darbojas dažādās dalībvalstīs, ir būtiska, lai stiprinātu Savienības pozīciju kā vienai no vadošajām vietām uzņēmējdarbības, inovācijas un ilgtspējīgu uzņēmumu attīstības ziņā,

Vispārīgi principi

1. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos iesniegt leģislatīvā akta priekšlikumu par 28. tiesisko režīmu uzņēmumiem;

2. uzsver, ka 28. režīmam ir jābūt vērienīgam gan satura, gan formas ziņā; uzsver, ka noteikumiem par 28. režīmu ir jābūt vienādiem visā Savienībā un ka dalībvalstīm nevajadzētu atļaut savos tiesību aktos saglabāt vai ieviest noteikumus, kas atšķiras no tiem, kas noteikti leģislatīvajā aktā par 28. režīmu; uzskata, ka 28. režīma ieviešanai vispiemērotāk ir izmantot regulu; atzīst, ka tam pašam mērķim varētu kalpot maksimālas saskaņošanas direktīva; iebilst pret Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 352. panta 1. punkta izmantošanu par juridisko pamatu, jo tas prasa vienprātību Padomē, kas varētu ievērojami aizkavēt leģislatīvā akta par 28. režīmu pieņemšanu un kaitēt saskaņā ar 28. režīmu pieņemtās uzņēmējdarbības formas vērienīgumam un saskaņotībai; uzstāj, ka jāizmanto tāds juridiskais pamats, kas ļaus pieņemt leģislatīvo aktu par 28. režīmu Padomē ar kvalificētu balsu vairākumu; tāpēc uzskata, ka 28. režīmu, iespējams, būs jānosaka ar atsevišķu leģislatīvo aktu priekšlikumu paketi; atzīst, ka atbilstošs juridiskais pamats uzņēmējdarbības tiesību jautājumiem ir LESD 50. pants un 114. panta 1. punkts; uzskata, ka, lai sasniegtu 28. režīma mērķus, direktīvai par 28. režīmu ir jābūt maksimālas saskaņošanas direktīvai;

3. kritiski vērtē ciešākas sadarbības izmantošanu, kā minēts LES

20. pantā un LESD 329. pantā, 28. režīma izveidošanas nolūkam; uzsver, ka šāda pieeja rada iekšējā tirgus sadrumstalotības risku, kas ir pretrunā ar Savienības integrācijas procesu;

4. atzīst faktu, ka uzņēmējdarbības tiesību saskaņošanas pasākumi, kuru pamatā ir LESD 50. pants un 114. panta 1. punkts, ir jāīsteno dalībvalstu tiesību aktos; uzskata, ka šajā gadījumā ir nepieciešama maksimālas saskaņošanas direktīva, kurā, neskarot darba un sociālās tiesības, ir ietverts skaidri definēts pamatjautājumu kopums, lai nodrošinātu vienotus noteikumus visās dalībvalstīs, neradot papildu administratīvus vai finansiālus šķēršļus uzņēmumiem;

5. uzskata, ka nepieciešamība pēc vienveidības, efektivitātes, saskaņotības un juridiskās noteiktības, uz ko aicina ekonomikas dalībnieki, piemēram, globāli inovatīvi MVU, jaunuzņēmumi un augoši uzņēmumi, kā arī nozares investori, liek pieņemt maksimālas saskaņošanas direktīvu;

6. aicina Komisiju nolūkā piesaistīt starptautiskas investīcijas un atbalstīt inovācijas un izaugsmi Savienībā 28. režīma paketes ietvaros novērtēt ieguvumus, ko nodrošina saskaņots satvars, tai skaitā nodokļu jautājumos, kas sniedz pievienoto vērtību jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem; uzsver, ka Komisijai būtu jāsekmē koordinācija un jāveicina paraugprakse, lai mazinātu šķēršļus, kas kavē pārrobežu darbības, investīcijas un talantu piesaisti;

7. uzskata, ka 28. režīms ir stratēģisks solis ceļā uz iekšējā tirgus tālāku padziļināšanu, tādējādi veicinot Eiropas integrāciju un konkurētspēju;

8. atkārtoti uzsver, ka uzņēmumiem, kas brīvprātīgi izvēlas pievienoties 28. režīmam būtu jāievēro tā noteikumi;

9. uzsver, ka kāda uzņēmuma izvēle pievienoties 28. režīmam ir automātiski jāatzīst visu 27 dalībvalstu tiesību sistēmās;

10. apzinās risku, ka 28. režīms varētu ļaut apiet obligātos valsts mēroga aizsardzības pasākumus, kas paredzēti darba ņēmējiem, viņu pārstāvjiem un arodbiedrībām, kā arī citām neaizsargātām personām; uzsver, ka 28. režīms nekādā gadījumā nedrīkst kļūt par līdzekli, lai grautu, samazinātu, vājinātu vai apietu esošos aizsardzības līmeņus Savienības vai valstu līmenī; uzstāj, ka efektīvi aizsardzības pasākumi jānosaka gan ar materiālo tiesību normu palīdzību, kas nodrošina augstu aizsardzības līmeni, gan ar tiesību kolīziju normu palīdzību, kas nodrošina obligāto iekšzemes noteikumu piemērošanu;

11. uzskata, ka 28. režīma izveide ir būtiska inovācijām, konkurētspējai un izaugsmei un ka priekšlikums kopā ar saistītajiem regulatīvajiem un izpildes panākšanas pasākumiem būtu jāpieņem un jāīsteno pēc iespējas ātrāk;

28. režīma tiesiskais regulējums

12. uzskata, ka 28. režīmam galvenokārt vajadzētu attiekties uz uzņēmējdarbības tiesību noteikumiem un tajā drīkst piedalīties tikai sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kas netiek kotētas biržā; uzskata, ka 28. režīmam jābūt noteikumu kopumam, kas jāiekļauj pastāvošajās vai jaunajās valstu uzņēmējdarbības formās;

13. ierosina nosaukt 28. režīma aptverto uzņēmējdarbības formu par "*Societas Europaea Unificata*" (*S.EU* – Eiropas vienotā uzņēmējsabiedrība), kas nozīmē, ka pašreizējiem valsts uzņēmējdarbības formu saīsinājumiem jāpievieno saīsinājums "*S.EU*";

14. uzsver, ka 28. režīms neskar Savienības un valstu tiesību aktus darba un sociālo tiesību jomā, tai skaitā noteikumus par darbinieku līdzdalību, kā definēts Direktīvas 2001/86/EK 2. panta k) punktā, un noteikumus par koplīgumiem, kas piemērojami darbavietā; uzsver, ka uz *S.EU* ir jāattiecina tie paši Savienības un valstu noteikumi par maksātnespēju, un tie nedrīkst atkāpties no jebkādiem noteikumiem, kas maksātnespējas procedūrās piešķir darba ņēmējiem preferenciālu aizsardzību;

15. uzsver nepieciešamību pēc vienkāršas un digitālas uzņēmumu dibināšanas un reģistrācijas; aicina samazināt procedūras sarežģītību un *S.EU* izveides reģistrācijas procedūru pabeigt 48 stundu laikā; aicina obligāti integrēt digitālos rīkus uzņēmuma dokumentu iesniegšanai un informācijas atklāšanai tiešsaistē visā *S.EU* dzīves ciklā un *S.EU* reģistrācijā un administrēšanā pilnībā īstenot vienreizējas iesniegšanas principu; aicina paredzēt iespēju atļaut digitālas procedūras, piemēram, digitāla formāta kopsapulces un valdes sanāksmes;

16. uzsver, ka *S.EU* izveide būtu pilnībā jāintegrē ar Eiropas uzņēmumu maka izstrādes iniciatīvu, kas varētu arī racionalizēt un vienkāršot digitālo identifikāciju un autentifikāciju, kā arī svarīgu uzņēmuma dokumentu pārvaldību, tādējādi nodrošinot netraucētu digitālo mijiedarbību *S.EU* visās dalībvalstīs un atvieglojot pārrobežu darbības; turklāt aicina pilnībā īstenot un izvērtēt spēkā esošos Savienības tiesību aktus attiecībā uz digitālo rīku izmantošanu uzņēmējdarbības tiesībās, jo īpaši Direktīvu (ES) 2017/1132 un 2009/102/EK, kā arī turpināt iestādēm sniedzamo ziņojumu digitalizāciju un automatizāciju, kam vajadzētu būt vienai no galvenajām prioritātēm darbā pie regulējuma vienkāršošanas Savienībā;

17. aicina izveidot vai integrēt esošajās struktūrās vienotu Savienības līmeņa digitālo portālu, kas kalpotu par tiešu piekļuves punktu *S.EU* un, nodrošinot saskaņotu vienotas piekļuves saskarni pārrobežu lietošanai, papildinātu un paplašinātu esošo Uzņēmējdarbības reģistru savstarpējās savienojamības sistēmu (*BRIS*), taču neradītu

jaunu atsevišķu vai paralēlu reģistru; uzsver, ka digitālajam portālam nevajadzētu aizstāt spēkā esošos inkorporēšanas noteikumus valstīs, bet gan kalpot par kopīgu portālu, kurā tiktu apkopota visa investoriem nepieciešamā informācija; uzsver, ka digitālajam portālam ir jābūt viegli pieejamam, nodrošinot netraucētu piekļuvi valstu uzņēmējdarbības reģistriem, un tam būtu jābalstās uz esošo e-tiesiskuma portālu vai attiecīgā gadījumā tas ir jāpārveido; aicina digitālo portālu izmantot kā platformu, kas atvieglo drošus digitālos procesus un spēj glabāt gan dokumentus, gan valsts sertifikātus, kurus vēlāk varētu atzīt visās dalībvalstīs, lai nodrošinātu sertifikātu pārnesamību, atbalstot vienreizējas pierādīšanas principu; uzsver, ka digitālajam portālam būtu jānodrošina iespēja izmantot pārbaudāmus akreditācijas datus, veikt dokumentu elektronisku parakstīšanu, akciju pārdošanu un piešķiršanu, sagatavot un pieņemt valdes lēmumus, kā arī sniegt e-rēķinu pakalpojumus; uzsver, ka digitālajam portālam ir jābūt daudzvalodu portālam un jāatbalsta pārrobežu darbināmība; uzsver, ka šādi digitālie rīki uzlabos juridisko noteiktību, samazinās administratīvo slogu un veicinās uzņēmumu netraucētu darbību iekšējā tirgū;

18. aicina turpināt izstrādāt un pielāgot vienotu Savienības uzņēmumu identifikatoru, lai racionalizētu reģistrāciju, palielinātu pārredzamību un uzticēšanos, atvieglotu uzņēmuma identitātes pārbaudi un apkarotu krāpšanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas; uzsver, ka tas ļautu uzņēmumiem droši uzglabāt un kopīgot pārbaudāmus akreditācijas datus ar iestādēm visā Savienībā; mudina Komisiju strādāt pie sadarbspējas ar globālām iniciatīvām uzņēmumu identifikatoru jomā;

19. uzskata, ka, nosakot iespēju reģistrēties kā *S.EU*, jāņem vērā uzņēmējdarbības modeļu daudzveidība un tai nevajadzētu nozīmēt tikai jaunu kategoriju "inovatīvi uzņēmumi" vai citus ierobežojošus faktorus; brīdina, ka šādas jaunas kategorijas izveide radītu nevajadzīgu birokrātiju; precizē, ka iespēja dibināt *S.EU* būtu jānodrošina tikai fiziskām vai juridiskām personām, kas dzīvo vai ir iedibinātas Savienībā;

20. uzskata, ka *S.EU* vajadzētu kalpot kā atsevišķu subjektu un vienotas grupas pārvaldības uzņēmējdarbības formai, un uzskata, ka *S.EU* vajadzētu būt iespējai darboties kā mātesuzņēmumam vai kā *S.EU* mātesuzņēmuma meitasuzņēmumam;

21. uzsver, ka, lai uzņēmums kvalificētos reģistrācijai par *S.EU*, tā mītnes vietai ir jābūt vienā no 27 dalībvalstīm; uzsver, ka juridiskā adrese un mītnes vieta var būt dažādās dalībvalstīs;

Drošības pasākumi, tostarp ilgtermiņa stratēģijas un izvēles formas

22. aicina leģislatīvā akta priekšlikumā par 28. režīmu iekļaut pārvaldnieka īpašumtiesību formu izvēles iespēju, aktīvu bloķēšanu

un dažādas akciju kategorijas, it īpaši lojalitātes akcijas un divu kategoriju akcijas, tostarp akcijas ar veto tiesībām; uzsver, ka Eiropas inovatīvajiem uzņēmumiem, jo īpaši MVU, jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, ir nepieciešami alternatīvi ceļi kapitāla piesaistei; uzsver nepieciešamību pēc alternatīviem finansēšanas modeļiem *S.EU* dzīves cikla agrīnos posmos; uzskata, ka uzņēmēji varētu vēlēties aizsargāties no "iznīcinošiem iegādes darījumiem", lai novērstu inovāciju, kas bieži vien saņem atbalstu no Eiropas publiskajiem pētniecības fondiem, pārvietošanu ārpus Savienības; uzskata, ka apvienošanās regulējums ir nepietiekams šīs problēmas risināšanai;

23. uzsver nepieciešamību neapdraudēt spēkā esošos standartus Savienības un valsts līmenī, tādējādi veicinot juridisko noteiktību un aizsargājot tādas sabiedrības intereses kā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana, Savienības sankciju režīmu ievērošana un darba ņēmēju, viņu pārstāvju un arodbiedrību, kā arī citu neaizsargātu personu aizsardzība dalībvalstu tiesību sistēmās; atkārtoti uzsver, ka visiem *S.EU* ir jāievēro Savienības un valstu darba tiesību aktu noteiktās prasības;

24. uzskata par nepieciešamu iekļaut drošības pasākumus darbinieku, darbinieku pārstāvju vai abu pušu līdzdalībai uzņēmumā; saprot līdzdalību tā, kā tā definēta Direktīvas 2001/86/EK 2. panta k) punktā; atkārtoti uzsver, ka izcelsmes dalībvalstī pret *S.EU* būtu jāizturas tāpat kā pret salīdzināmiem vietējiem uzņēmumiem un jebkurā uzņēmējdalībvalstī kā pret salīdzināmiem Savienības ārvalstu tiesību uzņēmumiem, vienlaikus nodrošinot, ka tiek efektīvi novērsta mākslīga *S.EU* izmantošana, lai apietu dalībvalstu tiesību aktos paredzētos pašreizējos darbinieku līdzdalības aizsardzības līmeņus; uzsver, ka *S.EU* būtu jāpiemēro nodarbinātības dalībvalstī spēkā esošie noteikumi par darbinieku līdzdalību, ja tādi ir; uzsver, ka attiecīgi *S.EU* saskaņā ar piemērojamajiem nodarbinātības vietas valsts tiesību aktiem ir jāievieš darbinieku pārstāvības tiesības valdes līmenī, tiklīdz *S.EU* darbinieku skaits pārsniedz jebkuru slieksni, kas noteikts nodarbinātības vietas valsts tiesību aktos un aktivizē darbinieku pārstāvības tiesības valdes līmenī attiecīgajā dalībvalstī; uzskata sarunu procedūru, kas noteikta Direktīvas 2001/86/EK 3. līdz 7. pantā, par rezerves iespēju, ja vien netiek apietas jau noteiktās darbinieku līdzdalības tiesības;

25. uzsver, ka 28. režīmam nevajadzētu novest pie fiktīvu *S.EU* uzņēmumu izveides vai pastkastīšu uzņēmumu skaita pieauguma, jo šāda prakse apdraud regulējuma integritāti, kropļo godīgu konkurenci un grauj patiesu saimniecisko darbību Savienībā; uzsver, ka 28. režīmam nevajadzētu skart arodbiedrību un darba devēju organizāciju tiesības risināt sarunas par koplīgumiem;

26. uzskata, ka uzņēmumam, kuram ir oficiāli konstatēti saistošo noteikumu pārkāpumi attiecībā uz krāpšanas novēršanu, nodokļiem, sociālā nodrošinājuma iemaksu veikšanu vai darbinieku līdzdalību,

nevajadzētu ļaut izvēlēties 28. režīmu;

Talantu piesaistīšana un noturēšana

27. uzsver, ka *S.EU* satvaram būtu jāveicina partnerības ar universitātēm, pētniecības institūtiem un tehnoloģiju nodošanas birojiem, lai paātrinātu pāreju no laboratorijas uz tirgu, nodrošinātu piekļuvi pētniecības infrastruktūrai un speciālajām zināšanām, kā arī atbalstītu pētījumu rezultātu komercializāciju, tādējādi stiprinot inovāciju virzītas ekosistēmas;

28. uzsver, ka *S.EU* satvaram būtu jāveicina brīva pārvietošanās Savienībā, bez vajadzības administratīvajos procesos izmantot starpniekus, vienlaikus ievērojot piemērojamos Savienības un valstu noteikumus par darba un sociālajām tiesībām;

29. uzsver, ka labāko talantu piesaistīšana ir būtiska izaugsmei un inovācijai Savienībā un ka MVU, jaunuzņēmumi un augošie uzņēmumi bieži vien saskaras ar grūtībām piedāvāt īstos finansiālos stimulus, kas būtu konkurētspējīgi visā vienotajā tirgū, piemēram, kapitāla daļas vai peļņas sadali, lai piesaistītu un noturētu kvalificētus speciālistus; uzsver, ka produktivitātes izaugsmei, inovācijai un sociālajai iekļaušanai ir jāiet roku rokā; uzskata, ka būtu jāapsver darbinieku finansiālās līdzdalības noteikumu saskaņošana, konkrētāk, izveidojot darbinieku akciju īpašumtiesību plānus (“*ESOP*”) un darbinieku akciju iegādes iespējas (“*ESO*”);

30. uzsver, ka saskaņoti noteikumi par darbinieku finansiālo līdzdalību ir viena no galvenajām uzņēmēju prasībām, kuriem ir grūtības nodrošināt vienlīdzīgas priekšrocības saviem darbiniekiem visā iekšējā tirgū; uzsver, ka saskaņotajiem noteikumiem nevajadzētu skart fiskālo politiku, bet gan ļaut darbiniekiem izmantot progresīvās akciju iegādes iespējas; uzskata, ka šādi saskaņoti noteikumi ļautu darbiniekiem iegūt īpašumtiesības un tieši gūt labumu no sava uzņēmuma panākumiem, kas veicinātu ilgtermiņa lojalitāti, inovāciju un taisnīgāku izaugsmes augļu sadalījumu; uzsver, ka ir svarīgi, lai Komisija izstrādātu pamatnostādnes par pašu kapitāla novērtēšanu un tiesību nostiprināšanas periodiem; šajā kontekstā norāda, ka ar nodokļiem saistītie jautājumi, kas padara darbinieku finansiālo līdzdalību par fiskāli pievilcīgu iespēju, ir gan jutīgi, gan kritiski svarīgi, lai veiksmīgi piesaistītu labākos talantus, un tāpēc aicina Komisiju risināt šos jautājumus 28. režīma paketes ietvaros, lai nodrošinātu juridisko saskaņotību un pārrobežu piemērojamību;

31. uzstāj, ka saskaņotie noteikumi attiecībā uz darbinieku finansiālās līdzdalības shēmām būtu jāizstrādā tā, lai tie veicinātu labvēlīgāku darba vidi, un tiem vajadzētu būt nediskriminējošiem; uzsver, ka šādām shēmām nevajadzētu aizstāt vai samazināt atalgojumu un tām jābūt viegli pieejamām darbiniekiem;

Piekļuve kapitālam

32. uzsver, ka leģislatīvā akta priekšlikumam par 28. režīmu, ar ko izveido *S.EU*, kopumā vajadzētu sniegt skaidrību Eiropas un ārvalstu investoriem, ļaujot viņiem veikt pārrobežu investīcijas, pamatojoties uz saskaņotiem noteikumiem;

33. aicina izstrādāt standartizētus daudzvalodu dokumentu paraugus, ko *S.EU* izmantotu visā Savienībā akcionāru līgumiem un statūtiem, un aicina izmantot un ievērot šos dokumentu paraugus un citas *S.EU* dibināšanas un darbības vajadzībām īpaši pielāgotas veidnes, ko uzraudzīs 17. punktā minētajā digitālajā portālā, lai nodrošinātu juridisko skaidrību, ērtu izmantošanu pārrobežu kontekstā un investoru informētību; iesaka šos dokumentu paraugus pēc noklusējuma izmantot kā fakultatīvas veidnes *S.EU* reģistrācijas procesā; iesaka paredzēt iespēju atkāpties no dokumentu paraugiem, lai ņemtu vērā īpašas uzņēmējdarbības prasības;

34. uzskata, ka leģislatīvā akta priekšlikumā par 28. režīmu būtu jāiekļauj saskaņoti noteikumi par pašu kapitālam līdzīgiem parāda instrumentiem, maksātnespējas noteikumi saistībā ar šiem instrumentiem, kas ļautu investoriem ieguldīt uzņēmumā, neiegūstot kontroles tiesības pār šo uzņēmumu;

35. atkārtoti uzsver, ka piekļuve finansējumam nedrīkstētu aprobežoties tikai ar iespējkapitālu, bet būtu jāaptver arī citi investīciju veidi, tai skaitā kapitāla un sociālās ietekmes ieguldījumi, pensiju shēmas un publisko investīciju fondi, lai nodrošinātu nepieciešamo piekļuvi kapitālam;

36. uzskata, ka būtu jāparedz noteikums, lai veicinātu MVU, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu sadarbību ar pētniecības iestādēm nolūkā atbalstīt atvasuzņēmumus un zināšanu pārnesi; uzsver, ka šajā nolūkā *S.EU* izveide būtu pilnībā jāintegrē ar Savienības iniciatīvām, lai veicinātu uzlabotu piekļuvi datiem pētniecības kontekstā;

Strīdu izšķiršana

37. uzskata, ka strīdiem, kas saistīti ar *S.EU*, būtu jāizveido alternatīvs strīdu izšķiršanas mehānisms, lai nodrošinātu ātru un specializētu strīdu izšķiršanu; turklāt uzskata, ka dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja savās tiesās ieviest īpašu kolēģiju, kuras uzdevums būtu strīdu risināšana starp uzņēmumiem saistībā ar *S.EU*, un ka šādām īpašajām kolēģijām vajadzētu būt iespējai veikt strīdu izšķiršanu angļu valodā;

Ietekmes novērtējums, pārskats un izvērtējums

38. mudina Komisiju veikt un publicēt visaptverošu pārskatu un pārredzamu ietekmes novērtējumu par visiem jaunajiem leģislatīvo aktu priekšlikumiem, kas saistīti ar 28. režīmu, koncentrējoties uz saskaņošanas pasākumu ietekmi uz uzņēmumiem un uz to sociālajām, fiskālajām un juridiskajām sekām, kā arī uz valsts

aizsardzības standartu vājināšanas risku;

39. aicina Komisiju nodrošināt regulāru visaptverošu pārskatu par 28. režīmu un, ja nepieciešams, tā pārskatīšanu, tostarp novērtējot tā ieviešanas rādītājus uzņēmumu, jo īpaši MVU, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu, vidū, tā atbilstību mainīgajām uzņēmējdarbības un sabiedrības vajadzībām, tā vispārējo atbilstību mērķim un tā ietekmi uz Savienības konkurētspēju; aicina Komisiju izvērtēt un ziņot Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par jaunā tiesību akta iespējamo ietekmi uz MVU attīstību un ekonomisko izaugsmi; uzskata, ka pārskatīšanas ciklam būtu jānotiek ik pēc četriem gadiem, lai nodrošinātu spēju pielāgoties jauniem izaicinājumiem;

Nobeiguma noteikumi

40. prasa Komisijai, pamatojoties uz LESD 50. pantu un 114. pantu, līdz 2026. gada 1. ceturksnim iesniegt priekšlikumu direktīvai, ievērojot šajā pielikumā iekļautos ieteikumus;

41. uzskata, ka ar pieprasīto priekšlikumu saistītie finansiālie izdevumi būtu jāsedz ar stabiliem budžeta piešķīrumiem;

42. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju un pielikumā izklāstītos ieteikumus nosūtīt Komisijai un Padomei.

REZOLŪCIJAS PIELIKUMS:
IETEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ PIEPRASĪTĀ PRIEKŠLIKUMA SATURU

1. Vispārīgie principi un juridiskais pamats

Parlaments ierosina 28. režīma uzņēmējdarbības formu saukt par "Societas Europaea Unificata" (*S.EU*) (Eiropas vienotā uzņēmējsabiedrība). Noteikumiem attiecībā uz *S.EU* visās dalībvalstīs ir jābūt vienādiem, un, lai pārvarētu iekšējā tirgus sadrumstalotību, dalībvalstis savos tiesību aktos nedrīkst saglabāt vai ieviest nekādus noteikumus, kas atšķiras no šiem noteikumiem. Parlaments uzstāj, ka, lai nodrošinātu stabilu, vērienīgu un visaptverošu tiesisko regulējumu, *S.EU* ir jāpieņem ar tādu juridisko pamatu, kas paredz parasto likumdošanas procedūru ar kvalificētu balsu vairākumu Padomē. Tāpēc Parlaments iebilst pret LESD 352. panta 1. punkta izmantošanu par juridisko pamatu. Parlaments kritiski vērtē ciešākas sadarbības izmantošanu, jo tad 28. režīms būtu piemērojams tikai daļai dalībvalstu, kas iekšējā tirgus sadrumstalotības novēršanas vietā to vēl vairāk sadrumstalotu un mazinātu *S.EU* pievilcīgumu, un tie šādā gadījumā netiktu atzīti visā Savienībā. 28. režīms, ar ko izveido *S.EU*, iespējams, būs jāpieņem ar vairākiem leģislatīvajiem aktiem, nevis ar vienu visaptverošu tiesību instrumentu. Tādā gadījumā katram atsevišķam leģislatīvā akta priekšlikumam būtu jānodrošina vienādi drošības pasākumi attiecībā uz sabiedrības interešu, piemēram, darba tiesību un darba ņēmēju un arodbiedrību tiesību, aizsardzību. Režīma uzņēmējdarbības tiesību elementi būs jāpieņem saskaņā ar LESD 50. pantu un 114. panta 1. punktu, kas ir vienīgie juridiskie pamati, kas pieejami leģislatīvajiem aktiem uzņēmējdarbības tiesību jomā, kuri paredz parasto likumdošanas procedūru ar kvalificētu balsu vairākumu Padomē; Tomēr LESD 50. pants atļauj pieņemt tikai direktīvas. Ņemot vērā iepriekš minēto, *S.EU* nebūtu autonoma uzņēmējdarbības forma, bet gan valsts uzņēmējdarbības forma visās dalībvalstīs, kurai jāsastāv no būtisku elementu kopuma, kas ir saskaņoti ar Savienības tiesību aktiem, lai izvairītos no pārmērīgas reglamentēšanas un atšķirīgiem valstu *S.EU*, kas būtu pretrunā ar 28. režīma mērķi. Saīsinājums *S.EU* būtu jāpievieno pašreizējiem valstu uzņēmējdarbības formu saīsinājumiem.

S.EU būtu jābalstās uz uzņēmējdarbības formām, kas noteiktas saskaņā ar valstu tiesību aktiem. Dalībvalstīm vajadzētu būt brīvai izvēlei, vai atļaut esošajām valsts uzņēmējdarbības formām reorganizēties par *S.EU* vai izveidot jaunu valsts uzņēmējdarbības formu. Valsts uzņēmējdarbības formas dibinātājiem vai īpašniekiem vajadzētu būt iespējai brīvprātīgi izvēlēties jauno režīmu, kas ļautu izmantot uzņēmuma apzīmējumu "*S.EU*".

S.EU visu dalībvalstu tiesību sistēmās būtu automātiski jāatzīst par sabiedrību ar ierobežotu atbildību.

Par *S.EU* izveidei piemērojamiem tiesību aktiem būtu jānosaka tās dalībvalsts tiesību akti, kurā attiecīgais uzņēmums ir reģistrēts. Atkāpjoties no minētā principa un iepriekš noteiktu sabiedrības interešu aizsardzības nolūkā – vajadzētu būt iespējai noteikt piemērojamos tiesību aktus, izmantojot prevalējošu piesaistes faktoru, nevis inkorporācijas vietu.

Lai panāktu juridisko noteiktību attiecībā uz *S.EU* konstitutīvajiem elementiem, saskaņā ar LESD 50. pantu un 114. panta 1. punktu pieņemtajai direktīvai ir jābūt maksimālas saskaņošanas direktīvai.

Parlaments apzinās risku, ka automātiska *S.EU* atzīšana varētu novest pie tā, ka tiek apieti obligāti iekšzemes noteikumi, kas aizsargā darba ņēmējus, viņu pārstāvjus un arodbiedrības, kā arī citas neaizsargātas personas un citas sabiedrības intereses. Tāpēc *S.EU* korporatīvajiem noteikumiem nevajadzētu skart Savienības un valstu tiesību aktus individuālo un kolektīvo darba tiesību jomā, tai skaitā noteikumus par darbinieku līdzdalību uzņēmumā, un tajos būtu jāietver aizsardzības pasākumi, kas efektīvi novērš *S.EU* ļaunprātīgu izmantošanu.

2. Darbības joma

Dalībvalstīm savos tiesību aktos būtu jāparedz noteikumu kopums, kas, ja tas tiek ievērots, ļauj valsts uzņēmējdarbības formai iekļaut saīsinājumu "*S.EU*" tās nosaukumā. Lai varētu reģistrēties kā *S.EU*, valsts uzņēmējdarbības formai ir jāatbilst šādām prasībām:

– tai jābūt tiesību subjektam ar tiesībspēju, kurš reģistrācijas dienā tiek automātiski atzīts visās dalībvalstīs,

– tai jābūt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību, kurā īpašnieku atbildība par uzņēmuma parādiem nepārsniedz viņu ieguldījuma summu,

– tā nedrīkst būt biržā kotēts uzņēmums,

– tās dibinātājiem jābūt vienai vai vairākām fiziskām vai juridiskām personām, kas dzīvo vai ir iedibinātas kādā dalībvalstī,

– tai jābūt iespējai darboties kā autonomam atsevišķam uzņēmumam vai kā *S.EU* mātesuzņēmuma meitasuzņēmumam,

– tās reģistrētajai mītnes vietai jāatrodas vienā no dalībvalstīm;

– tai ir jābūt tiesībām pārcelt savu juridisko adresi uz citu dalībvalsti, bez vajadzības īstenot likvidāciju vai atkārtotu inkorporāciju, saskaņā ar saskaņotām procedūrām, kas nodrošina juridiskās personas nepārtrauktību;

Lai dibinātu uzņēmumu, kas ir tiesīgs reģistrēties kā *S.EU*, nekavējoties

iemaksātā minimālā kapitāla prasībai minētā uzņēmuma reģistrācijas nolūkā jābūt noteiktai 1 EUR apmērā neatkarīgi no minimālā kapitāla, kas citādi ir noteikts attiecīgajos valsts tiesību aktos.

Lai nodrošinātu kreditoru aizsardzību, Komisijai būtu jāierosina visaptverošs tiesiskais regulējums, kas ietver alternatīvus mehānismus, piemēram, maksātspējas pārbaudes. Šādiem alternatīviem mehānismiem jābūt samērīgiem un pārredzamiem, ar skaidriem kritērijiem uzņēmumu finansiālā stāvokļa novērtēšanai un kreditoru risku mazināšanai.

Vienkāršošanas labad iespējai reģistrēties kā *S.EU* nevajadzētu nozīmēt tikai jaunu kategoriju "inovatīvi uzņēmumi" vai citus ierobežojošus faktorus, jo tas radītu papildu birokrātiju un nevajadzīgu slogu.

Ja *S.EU* plāno kotēties biržā, tam būtu jānosaka pienākums reorganizēties par publisku akciju sabiedrību saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, ievērojot Savienības un valsts reorganizācijas noteikumus.

3. Uzņēmējdarbības formas izveide

S.EU izveidei un reģistrācijai jābūt pilnībā digitālai un jāatbilst vienreizējas iesniegšanas principam, saskaņā ar kuru uzņēmumiem, kas iesniedz dokumentu vienā dalībvalstī, tas nebūtu jāiesniedz atkārtoti citā dalībvalstī. *S.EU* izveide jāpabeidz 48 stundu laikā.

Pēc izveides *S.EU* būtu jāsaņem vienota digitālā identitāte un uzņēmuma identifikators, lai vienkāršotu reģistrāciju, palielinātu pārredzamību un uzticēšanos, atvieglotu uzņēmuma identitātes verifikāciju un apkarotu krāpšanu, nelegāli iegūtu līdzekļu legalizēšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, vienlaikus nodrošinot juridisko noteiktību.

Lai veicinātu šo mērķu sasniegšanu, būtu jāizveido vai jāintegrē esošajās struktūrās vienots Savienības līmeņa digitālais portāls, ko pārvaldītu Komisija un kas kalpotu par tiešu piekļuves punktu *S.EU*. Nodrošinot saskaņotu vienotas piekļuves saskarni pārrobežu lietošanai, minētajam portālam būtu jāpapildina un jāpaplašina esošā Uzņēmējdarbības reģistru savstarpējās savienojamības sistēma (*BRIS*), neradot jaunu atsevišķu vai paralēlu reģistru. Digitālajam portālam nevajadzētu aizstāt spēkā esošos inkorporēšanas noteikumus valstīs, bet gan kalpot par kopīgu platformu, kurā tiktu apkopota visa investoriem nepieciešamā informācija. Tādējādi dalībvalstīm dokumenti būtu automātiski jānosūta uz portālu, nodrošinot atzīšanu un netraucētu piekļuvi ieinteresētajām personām. Platformai būtu arī jāsniedz informācija par valsts procedūrām un resursiem, jānodrošina piekļuve investoru dokumentu paraugiem attiecībā uz *S.EU*, jānodrošina iespēja pārbaudīt akreditācijas datus, veikt dokumentu elektronisku parakstīšanu, akciju pārdošanu un piešķiršanu, sagatavot un pieņemt valdes lēmumus, kā arī sniegt e-rēķinu pakalpojumus. Izmantojot digitālo portālu, lai reģistrētu *S.EU*, uzņēmumam jāizvēlas kāda dalībvalsts par inkorporēšanas vietu un līdz ar to valsts tiesību akti, kas

piemērojami inkorporēšanai.

Uzņēmumiem paredzētajam Savienības līmeņa digitālajam portālam uzņēmumiem vajadzētu nodrošināt iespēju reģistrēties kā *S.EU* un meklēt uzņēmumu, kas reģistrēts kā *S.EU*. Reģistrācija, informācijas aizpildīšana un atjauninājumi digitālajā portālā jāveic tikai vienu reizi, un tiem vajadzētu būt pieejamiem visās dalībvalstīs, pamatojoties uz daudzvalodu saskarni un saskaņotiem identifikācijas standartiem saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 910/2014. Digitālajā portālā varētu izmantot ar atļaujām apstiprinātu sadalītās virsgrāmatas (*DLT*) tīklu, kas reģistrē galvenos korporatīvos notikumus, piemēram, reģistrāciju vai akciju pārvedumus, ar nemaināmiem laika zīmogiem.

Laikposmā pirms bankas konta atvēršanas procesa pabeigšanas vajadzētu būt iespējai jebkādas skaidras naudas iemaksas uzņēmuma dibināšanai veikt publiskā trasta aģentūrā. Pēc bankas konta atvēršanas trasta aģentūrai ir jāpārskaita skaidras naudas iemaksas uz šo bankas kontu.

4. Aizsardzības pasākumi

Noteikumiem par *S.EU* nevajadzētu skart Savienības un valstu tiesību aktus darba un sociālo tiesību jomā, tai skaitā noteikumus par darbinieku, darbinieku pārstāvju vai abu līdzdalību uzņēmumā, kā definēts Direktīvas 2001/86/EK 2. panta k) punktā. Principā izcelsmes dalībvalstī pret *S.EU* būtu jāizturas tāpat kā pret tādu vietējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību formu, pamatojoties uz kuru tas ir dibināts, un jebkurā uzņēmējdalībvalstī kā pret salīdzināmiem Savienības ārvalstu tiesību uzņēmumiem, vienlaikus nodrošinot, ka tiek efektīvi novērsta mākslīga *S.EU* izmantošana nolūkā apiet pašreizējos darbinieku līdzdalības aizsardzības līmeņus dalībvalstu tiesību aktos.

Individuāliem darba līgumiem piemērojamie tiesību akti joprojām tiek noteikti tikai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 593/2008 8. pantu, un jurisdikcija attiecībā uz individuāliem darba līgumiem joprojām tiek noteikta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1215/2012 II nodaļas 5. iedaļu, arī attiecīgo Eiropas Savienības Tiesas judikatūru. Attiecīgi pušu izvēle nedrīkst liegt darbiniekiem aizsardzību, ko tiem nodrošina obligātie noteikumi, no kuriem nevar atkāpties, savstarpēji vienojoties.

Attiecībā uz darbinieku līdzdalību *S.EU* ir jāievēro juridiskās adreses dalībvalstī spēkā esošie noteikumi par darbinieku līdzdalību, ja tādi ir. Tomēr, ja *S.EU* veic saimniecisko darbību, kas ietver nodarbinātību citā dalībvalstī, neveidojot filiāli, aģentūru vai meitasuzņēmumu, *S.EU* ir jāievēro nodarbinātības vietas dalībvalstī spēkā esošie noteikumi par darbinieku līdzdalību, ja tādi ir, ja vien *S.EU* juridiskās adreses dalībvalsts tiesību sistēma neparedz vismaz tādu pašu darbinieku pārstāvības tiesību līmeni valdes līmenī, kāds noteikts nodarbinātības vietas dalībvalsts tiesību aktos. Ja nepieciešams, *S.EU* attiecīgi jāpielāgo savi statūti.

Ja piemērojamos tiesību aktus nevar noteikt saskaņā ar iepriekšējā punktā izklāstītajiem principiem, kā rezerves variants ir jāuzsāk sarunu procedūra, kas ir līdzvērtīga Direktīvas 2001/86/EK 3. līdz 7. pantā paredzētajai procedūrai, tiklīdz darbinieku skaits vismaz vienā dalībvalstī sasniedz jebkuru slieksni, kas aktivizē darbinieku pārstāvības tiesības valdes līmenī šajā dalībvalstī, ar noteikumu, ka *S.EU* vēl nav ieviesusi darbinieku līdzdalību vai ar noteikumu, ka sliekšņa sasniegšana nozīmē izmaiņas pastāvošajā darbinieku līdzdalībā.

Ja kāds valsts līmeņa uzņēmums pārveidojas par *S.EU*, Direktīvas (ES) 2017/1132 86.l, 133. un 160.l pants ir jāpiemēro *mutatis mutandis*, ar nosacījumu, ka netiek apietas jau noteiktās darbinieku līdzdalības tiesības.

5. Ilgtermiņa stratēģiju un izvēles formu veicināšana

Lai veicinātu Eiropas inovatīvos uzņēmumus, piesaistītu investīcijas un radītu alternatīvus ceļus piekļuvei kapitālam un alternatīvus finansēšanas modeļus, kā arī novērstu inovāciju, kuru radīšanai bieži vien saņemts atbalsts no Eiropas publiskajiem pētniecības fondiem, pārvietošanu ārpus Savienības, dalībvalstīm būtu jāievieš noteikumi, kas ļauj uzņēmumiem neatsaucami izvēlēties papildu juridiskās aizsardzības shēmas. Šādu papildu juridiskās aizsardzības shēmu mērķim vajadzētu būt palīdzēt Eiropas uzņēmumiem, kas varētu vēlēties pasargāt sevi no "iznīcinošiem iegādes darījumiem" un pārvietošanas. Šīs shēmas var ietvert:

- balsstiesību un ekonomisko tiesību nodalīšanu, izmantojot dažādas akciju kategorijas, tostarp divu kategoriju akcijas, akcijas ar veto tiesībām un priekšrocību akcijas;

- balsstiesību noteikšanu par nenododamām un nepārmantojamām;

- peļņas sadali investoriem vai ekonomisko tiesību īpašniekiem, pamatojoties uz līgumisku vienošanos, kas ir ierobežota laikā vai apjomā un ko jebkura no pusēm var jebkurā laikā izbeigt;

- ierobežojumu attiecībā uz pārrobežu reorganizāciju par tādiem subjektiem, kas ir izvēlējušies papildu juridiskās aizsardzības shēmu, it īpaši attiecībā uz aktīvu bloķēšanu.

Uzņēmumiem, kas ir izvēlējušies šādas papildu juridiskās aizsardzības shēmas, vajadzētu būt iespējai sava uzņēmuma nosaukumā iekļaut norādi "pārvaldnieku īpašumā" (*steward-owned*).

Direktīva (ES) 2017/1132 attiecībā uz pārrobežu reorganizāciju, apvienošanos un sadalīšanu būtu jāgroza, lai ļautu dalībvalstīm, kuras ir izvēlējušās ieviest pašas savu pārvaldnieka īpašumtiesību uzņēmējdarbības formu, atļaut šādas dalībvalsts uzņēmējdarbības formas pārrobežu reorganizāciju tikai par citas dalībvalsts uzņēmējdarbības

formu, kas arī paredz līdzīgas pārvaldnieka īpašumtiesību formas.

6. Talantu piesaistīšana un noturēšana

Prasmīgu un inovatīvu talantu piesaistīšana ir ļoti svarīga, lai veicinātu ekonomikas izaugsmi, veicinātu inovāciju un saglabātu konkurētspēju strauji mainīgajā globālajā tirgū. Produktivitātes izaugsmei, inovācijai un sociālajai iekļaušanai ir jāiet roku rokā. *S.EU* satvaram būtu jāveicina brīva pārvietošanās Savienībā, bez vajadzības administratīvajos procesos izmantot starpniekus, vienlaikus ievērojot piemērojamos Savienības un valstu noteikumus par darba un sociālajām tiesībām. *S.EU* visā Savienībā būtu jāparedz fakultatīvi saskaņoti noteikumi par darbinieku finansiālās līdzdalības shēmām, jo īpaši par darbinieku akciju īpašumtiesību plānu ("*ESOP*") strukturēšanu, ko veicina ar atsevišķa tiesību subjekta palīdzību, un darbinieku akciju iegādes plānu ("*ESO*") izveidi. Tas ļaus MVU, jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem ne tikai piesaistīt talantus, stimulēt ilgtermiņa iesaisti un atvieglot to darbību dažādos valstu tirgos, izstrādājot precīzu satvaru, kā arī veicināt darbinieku pilnīgu un taisnīgu līdzdalību vērtībā, ko viņi palīdz radīt ar savu darbu un intelektuālo kapitālu. Saskaņotajiem noteikumiem par izvēles *ESOP* un *ESO* jābūt vērstiem uz uzņēmējdarbības tiesību pamatelementu, darbinieku finansiālās līdzdalības plānu regulējuma un strukturālo iezīmju saskaņošanu, neietekmējot fiskālos noteikumus. Izstrādājot saskaņotus noteikumus *S.EU* ietvaros, jāņem vērā šādi principi:

- šādu darbinieku finansiālās līdzdalības shēmu priekšnosacījums ir tāds, ka nekādā gadījumā nevajadzētu aizstāt vai samazināt parasto pamatatalgojumu vai jebkāda cita veida iemaksas, piemēram, sociālā nodrošinājuma iemaksas, bet tām vajadzētu būt kā pabalstam, kas papildina visas sociālās un līgumiskās tiesības;

- galvenajiem principam visā šādu shēmu izstrādē un īstenošanā ir jābūt pārredzamībai un demokrātiskai pārvaldībai;

- dalība šādās shēmās nedrīkst būt diskriminējoša, tām jābūt ekskluzīvi pieejamām visiem darbiniekiem;

- dalība šādās shēmās darbiniekiem ir jābūt brīvprātīgai, un šādu shēmu izveidei S.EU nav neobligātai;

- šādām shēmām jābūt apvienotām ar mehānismiem, kas aizsargā darbiniekus pret nepamatotiem finansiāliem riskiem.

Komisijai, apspriežoties ar sociālajiem partneriem un attiecīgajām ieinteresētajām personām un pamatojoties uz paraugpraksi, būtu jāizstrādā vadlīnijas *S.EU*, lai atvieglotu īstenošanu, uzlabotu informētību par darbinieku finansiālo līdzdalību un nodrošinātu darbinieku finansiālās līdzdalības shēmu konverģenci visās dalībvalstīs. Vadlīnijās jāiekļauj informācija par saistītajiem finanšu riskiem darbiniekiem, jānorāda

darbiniekiem pieejamās izpirkšanas iespējas un demokrātiska pārvaldība, kā arī jāaplūko ietekme uz darbiniekiem.

Turklāt Komisijai 28. režīma paketes ietvaros būtu jārisina jautājumi, kas saistīti ar darbinieku finansiālās līdzdalības nodokļu režīmu, lai nodrošinātu juridisko saskaņotību un pārrobežu piemērojamību. Kamēr nav panākta saskaņošana Savienības mērogā, dalībvalstis būtu stingri jāmudina proaktīvi pieņemt darbinieku finansiālās līdzdalības atbalsta pasākumus, kas ir saskaņoti ar ES mērķiem, lai padarītu līdzdalību pievilcīgu gan darba devējiem, gan darbiniekiem, veicinot pārrobežu mobilitāti un taisnīgumu.

Lai stiprinātu *S.EU* inovācijas spējas un paātrinātu pētījumu rezultātu komercializāciju, leģislatīvā akta priekšlikumam būtu jāpievieno pasākumi, kas veicinātu un atvieglotu strukturētas partnerības starp *S.EU* un universitātēm, pētniecības institūtiem un tehnoloģiju nodošanas birojiem. Komisijai būtu jāizstrādā vadlīnijas un sadarbības nolīgumu paraugi šādām partnerībām, nodrošinot, ka tie ir vienkārši, pārredzami un taisnīgi visām iesaistītajām pusēm.

7. Kapitāla piesaiste

Dalībvalstīm būtu jāievieš saskaņots pašu kapitālam līdzīgs parāda instruments, kas ļauj investoriem ieguldīt uzņēmumos, neiegūstot kontroles tiesības pār uzņēmumu (piemēram, peļņas sadales tiesības, pasīvā līdzdalība vai peļņai piesaistīti aizdevumi). Šādiem pašu kapitālam līdzīgiem parāda instrumentiem vajadzētu atbilst šādiem principiem:

- tie jāizveido, noslēdzot līgumisku vienošanos starp uzņēmumu un investoru par kapitāla ieguldījumu; šādā līgumā jānorāda ieguldītā pamatsumma, jāietver noteikts atmaksas datums un jāparedz atlīdzība, kas var būt fiksētu vai mainīgu procentu likmju veidā vai kā līdzdalība peļņā;

- tiem jābūt pakārtotiem parastā parāda prasījumiem;

- regulējuma un grāmatvedības vajadzībām tie jāuzskata par pašu kapitālu vai pašu kapitālu aizstājošu kapitālu.

Lai palielinātu juridisko noteiktību visās 27 iekšējā tirgus valstu jurisdikcijās un samazinātu šķēršļus ieguldījumiem *S.EU*, Komisijai būtu jāveicina standarta daudzvalodu*S.EU* statūtu, akcionāru līgumu un visu citu attiecīgo dokumentu paraugu izstrāde un jāizveido platforma, kurā šie dokumentu paraugi un praktiska informācija ir pieejami visās Savienības oficiālajās valodās.

Komisijai būtu jāieceļ ekspertu grupa, kuras uzdevums būtu izstrādāt standartizētus, augstas kvalitātes statūtu paraugus, kas atbilst saskaņotajām prasībām attiecībā uz *S.EU*. Minētajā ekspertu grupā

papildus citiem būtu jāiekļauj dibinātāju, investoru un arodbiedrību pārstāvji.

Komisijai būtu jāieceļ vēl viena ekspertu grupa, kuras uzdevums būtu izstrādāt standartizētus, taisnīgus un augstas kvalitātes tipveida akcionāru līgumus. Šādos akcionāru līgumu paraugos būtu jāpanāk līdzsvars starp dibinātāju un investoru interesēm. Minētajā ekspertu grupā būtu jāiekļauj arī dibinātāji un iespējkapitāla investori.

Komisijai būtu jāatbalsta un jāizmanto esošās iniciatīvas attiecībā uz pētniecību par Eiropas un salīdzinošajām uzņēmējdarbības tiesībām un informāciju par tām, lai nodrošinātu brīvi pieejamu un salīdzināmu informāciju par uzņēmējdarbības regulējumu dalībvalstīs visās Savienības oficiālajās valodās.

8. Specializēta strīdu izšķiršana

Lai paātrinātu strīdu izšķiršanu attiecībā uz *S.EU*, būtu jāizveido alternatīvs specializēts strīdu izšķiršanas mehānisms. Dalībai minētajā mehānismā vajadzētu būt atkarīgai no iesaistīto pušu piekrišanas. Strīdi, kas saistīti ar individuālajām un kolektīvajām darba tiesībām, būtu jāizslēdz no minētā mehānisma darbības jomas, un jurisdikcija šādos gadījumos būtu jānosaka saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1215/2012 20. līdz 23. pantu.

Turklāt dalībvalstīm jāapsver iespēja savās tiesās izveidot īpašu kolēģiju – vai nu vienu kolēģiju vienas konkrētas tiesas ietvaros valsts līmenī, vai vienu kolēģiju vienas konkrētas tiesas ietvaros katrā federālajā vienībā, atkarībā no attiecīgās valsts tiesu sistēmas. Šādu kolēģiju uzdevums būtu civiltiesisku strīdu risināšana starp uzņēmumiem saistībā ar *S.EU* uzņēmējdarbības formu, tādu strīdu risināšana, kas izriet no *S.EU* vai *S.EU* akciju iegādes vai ir saistīti ar to, un strīdu risināšana starp *S.EU* un tās vadības vai uzraudzības padomes locekļiem. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šādu kolēģiju procedūras var notikt angļu valodā, ar noteikumu, ka iesaistītās puses tam piekrīt.

9. Ietekmes novērtējums, pārskats un izvērtējums

Būtu pastāvīgi jāuzrauga 28. režīma efektivitāte inovācijas veicināšanā, konkurētspējas uzlabošanā, juridiskās noteiktības nodrošināšanā un Savienības un valstu sociālo un darba standartu apiešanas novēršanā.

Komisijai vienlaikus ar jebkuru jaunu leģislatīvā akta priekšlikumu, kas saistīts ar 28. režīmu, būtu jāveic un jāpublicē visaptverošs un pārredzams ietekmes novērtējums, koncentrējoties uz sociālajām, fiskālajām un juridiskajām sekām, kā arī uz Savienības un valstu aizsardzības standartu vājināšanas riskiem. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību un saskaņotību, Komisijai būtu jānovērtē arī pastāvošie valstu modeļi un paraugprakse, piemēram, valstu uzņēmumu reģistru

funkcionalitāte un automatizēti digitālie procesi, kas atvieglo uzņēmumu izveidi, vienlaikus saglabājot augstus pārredzamības un pārskatatbildības standartus. Komisijai būtu īpaši jāizpēta veidi, kā optimizēt procedūras, lai nodrošinātu, ka visu reģistrācijas procesu, tai skaitā papildu verifikāciju un atbilstības pārbaudes, var pabeigt 48 stundu laikā, neietekmējot juridisko noteiktību un ievērojot procesuālās garantijas.

Komisijai būtu arī turpmāk regulāri jānodrošina visaptverošs pārskats par 28. režīmu un, ja nepieciešams, tā pārskatīšana, tai skaitā novērtējums par tā ieviešanas rādītājiem uzņēmumu, jo īpaši MVU, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu, vidū, tā atbilstību mainīgajām uzņēmējdarbības un sabiedrības vajadzībām, ietekmi uz Savienības konkurētspēju, sociālo aizsardzību un nodarbinātību, kā arī tā vispārējo atbilstību mērķim.

Komisijai ik pēc četriem gadiem būtu jāizvērtē un jāziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai par leģislatīvā akta iespējamo ietekmi uz MVU attīstību un ekonomisko izaugsmi, kā arī par atbilstību Savienības un valstu darba tiesību aktiem un darba ņēmēju aizsardzības standartiem un ietekmi uz tiem, lai nodrošinātu spēju pielāgoties jauniem izaicinājumiem. Attiecīgā gadījumā minētajam ziņojumam būtu jāpievieno leģislatīvo akta priekšlikumi par leģislatīvā akta pārskatīšanu.